

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201100677-/TGJ

Dato
11.05.2011

**Spm nr 1357 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Arne L. Haugen -
Konsekvenser av kutt i budsjettet til landbruket ved et eventuelt
regjeringsskifte**

Jeg viser til skriftlig spørsmål av 04.05.11 fra stortingsrepresentant Arne L. Haugen.
Spørsmålet er:

Både Høyre og Fremskrittspartiet har over flere år foreslått store kutt i landbruket i sine alternative budsjetter. Dersom de to partiene inngår et samarbeid etter neste Stortingsvalg, er det svært sannsynlig at det vil bli store kutt i overføringene til landbruket. Hvilke konsekvenser vil et kutt på anslagsvis 4 mrd kr ha for hhv landbruket, leverandørindustrien og næringsmiddelindustrien, hvordan vil et slikt kutt påvirke selvforsyningsgraden nasjonalt, og hvordan vil det slå ut for ulike deler av landet?

Landbruket er en næring med langsiktige investeringer og en dynamikk i tilpasningene til rammebetingelsene der svært mange forhold henger sammen. Det er derfor ikke mulig å besvare dette spørsmålet så detaljert og eksakt som det etterspørres fra representanten Haugen.

Jeg har imidlertid ved flere tidligere anledninger antydnet hvilke utslag en slik politikk kan gi for landbruket og landbruksrelatert næringsliv.

I jordbrukets totalregnskap i fjor, som var det materialet som forelå ved behandlingen av statsbudsjettet for 2011, beregnet Budsjettnemnda for jordbruket et samlet vederlag til arbeid og egenkapital i jordbruket for 2010 på 12 201 mill. kroner. Med 56 400 årsverk gir dette et vederlag per årsverk på 216 300 kroner. Da er det ikke regnet inn

inntektseffekt av det særskilte jordbruksfradraget ved skatteligningen.

Et kutt i overføringene på 4 mrd kroner vil isolert sett innebære at jordbrukets inntekter reduseres med ca. 71 000 kroner per årsverk. Det tilsvarer reduserte inntekter på ca 33 prosent. I tillegg kommer også redusert utnyttelse av jordbruksfradraget fordi inntektene går ned.

Det jeg har merket meg i de alternative budsjettforslagene til Høyre og Fremskrittspartiet, er de betydelige kuttene til landbruket som ble foreslått for budsjettåret 2011. Det ville gitt umiddelbare inntektsutslag med små muligheter for omstilling. Begge partiene argumenterer også for at tollvernet må reduseres slik at prisene på landbruksvarer går ned, og jordbrukets og industriens muligheter for å hente inntekter i markedet blir svekket.

Det er etter min oppfatning ingen tvil om at en slik dramatisk omveltning i rammebetingelsene for landbruksnæringen vil gi betydelige negative konsekvenser. Den totale gjelden for jordbruket er i 2010 beregnet til 45 mrd kroner. Den eksisterende bygningskapitalen står der, og gjelden må betjenes selv om produksjonen legges ned.

Inntektsnivået i næringen er forholdsvis lavt, og mange bruk har en stor gjeldsbelastning. Det er neppe noen tvil om at en slik brå svekking av økonomien vil kunne innebære en alvorlig økonomisk situasjon for et betydelig antall bruk og i noen tilfeller også konkurser.

Geografisk fordeling av eventuelle effekter, og i hvor stor grad dette også vil ramme leverandører, omsetningsledd og kredittinstitusjoner er umulig å svare på nå. Jeg er imidlertid helt sikker på at utslagene vil bli betydelige over hele landet.

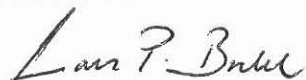
Både Høyre og Fremskrittspartiet sier i sine program at mottiltakene skal være lavere skatt og mindre reguleringer som skal gi lavere kostnader og mer effektiv produksjon. Begge partier synes å mene at man kan spare betydelige kostnader gjennom mindre regulering og større enheter. Jeg tror denne gevinsten er begrenset.

Etter min vurdering vil en slik politikk forskyve produksjonen av melk og kjøtt fra distriktene og mot de sentrale områdene. Det vil si at vi mest sannsynlig vil kunne få en betydelig økning av melkeproduksjonen på Østlandet og i Trøndelag der kornproduksjonen i hovedsak skjer i dag.

Resultatet av dette vil bli lavere norsk kornproduksjon da en større del av arealet i sentrale områder vil gå med til grasproduksjon til melk og kjøtt. I distriktene vil jordbruket reduseres i betydelig grad fordi arealene der ikke kan brukes til annet enn grasproduksjon. Totalt vil dette resultere i redusert norsk selvforsyning.

Betydelige deler av næringsmiddelindustrien er også innrettet mot og avhengig av råvareforsyning fra det norske jordbruket. Eventuell redusert råvareproduksjon vil derfor også innebære bortfall av norsk industrivirksomhet ved at økt import i stor grad vil komme som ferdigvarer.

Med hilsen

A handwritten signature in cursive script, reading "Lars P. Brekk".

Lars Peder Brekk